

Abstrakt diplomové práce

Janoščík Václav

Pojem autonomie

k předpokladům moderní subjektivity a dějinnosti práva

Předkládaná práce se snaží o artikulaci pojmu autonomie v jeho plné komplexnosti. V první části jsou tematizovány jednotlivé kontexty tohoto pojmu, ve snaze prohlédnout jeho strukturu. Nejdříve se snažíme prozkoumat možnosti analytické filosofie práva tematizovat pojem autonomie jako jádro samotné ideje práva. Tato snaha je vedena neortodoxním promyšlením přirozenoprávní teorie z raného díla Herberta Harta. V druhé kapitole probíráme východiska filosofie dějin, které opět své koncepce opírají o autonomní subjekt. Zdánlivě paradoxním spojením Heideggerovy fundamentální ontologie a Kosíkovy dialektiky konkrétního formulujeme dějnotvorný kontext autonomie. Následující kapitola spojuje Kosíkovo dílo s Corneliem Castoriadisem v perspektivě sociálních teorií. Také v jejich normativním jádru nalzáme náš koncept autonomie. Čtvrtá kapitola práce tematizuje Gauchetovu teorii odkouzlování světa jako procesu realizace autonomie a tento pojem tedy situuje historicky. Posledním tématem první části je pak rovina dějin idejí, na které autonomii identifikujeme zejména v koncepci novověké emancipace autorů Dietra Henricha a Jürgena Habermase.

Druhá část práce sleduje vlastní historii pojmu autonomie, kterou postupně opět spojujeme s pojmem práva. Nejprve sledujeme Aristotelovu etickou a politickou teorii, která v zásadní míře položila základ celému normativnímu diskurzu. Již v těchto základech můžeme identifikovat nezbytnost pojmu autonomie. Jednou z jejích vrcholných artikulací je teorie společenské smlouvy. Skrze interpretaci klasických koncepcí Hobbese a Rousseaua se snažíme ukázat jejich juristický základ právě skrze pojem autonomního subjektu. Poslední kapitola této části je věnována Kantovi, který celou systematiku svého filosofického systému zakládá na myšlence autonomního subjektu. Tedy nejenže autonomie představuje princip jeho praktické filosofie, ale nalzáme ji již v metodologických východiscích Kantovy filosofie. Podobně se také my tímto postupem snažíme ukázat, že autonomie není pouze jednou z právních zásad, ale že sama zakládá možnost práva v moderním smyslu.

Celá práce se tedy pokouší zejména důsledně proniknout do bohaté interdisciplinární literatury, formulovat a hájit původní teze týkající se struktury i genealogie tohoto pojmu a prokázat tak nejen jeho historickou relevanci, ale také konceptuální užitečnost v rámci metodologie současného právního myšlení.